

Barki Éva asszony Bethlen Gábor-díja¹

Dr. Barki Éva így határozza meg helyzetét és szerepvállalását:

„Semmilyen pártpolitikát nem képviselek. Sohasem voltam, nem vagyok és nem is leszek semmilyen párt tagja. Tevékenységem természetesen politikai jellegű is, de csakis az igazság érdekében léptem és lépek fel, emelek szót, és ez a jövőben is így lesz. Mivel teljesen független vagyok, megengedhetem magamnak ezt a luxust.”

Ez a tudatosan vállalt pártokon kívül elfoglalt pozíció azonban nem akadályozta Éva asszonyt abban, hogy már 1988-ban a Jurta Színház MDF-es gyűlésén előadást tartson, segítsen tanácsaival és tüntetően részt vegyen később is minden jelentős ellenzéki rendezvényünkön. Nem azért, mintha elkötelezte volna magát egy mozgalom mellett, mely később párttá alakult, hanem azért, mert a magyarság és a kereszténység ügye, képviselte volt fontos számára, és '88-ban, '89-ben mindezt az MDF-ben, annak politikai erőfeszítéseiben látta.

Mint kisebbségek védelmével foglalkozó, azt hivatásának tartó nemzetközi jogász, e minőségében is hivatásának tekintette elsősorban is a magyar ügyek, a trianoni békediktátum következtében más államok fennhatósága alá került magyarok védelmét csakúgy, mint nemzetgyilkossági kísérletnek is nevezhető trianoni békediktátum szakmailag is megalapozott, következetes kritikáját.

Mit kell tudnunk dr. Barki Éváról, Eva Maria Barkiról?

Magyarországon a mintegy 260 lélekszámú Barki családnevűek az Észak-Dunántúlon gyakoriabbak, és Komárom, Esztergom, és Fejér megyékben már Mátyás király korában is összeírtak ilyen nevű személyeket. Édesapja nem tudott neki mesélni a családjáról, mert olyan korán vesztette el, hogy személyes emléket már nem őrizhetett meg tőle. Ő maga így vall erről: „Édesapám magyar volt, féléves koromban meghalt, mégis magyar nevelést kaptam, akkor is, ha anyukámmal németül beszéltem. Az iskolában egyetlen magyar származású gyerekként kiemelten foglalkoztam a magyar történelemmel, sokat vitáztam

LEZSÁK SÁNDOR (1949) író, költő, tanár. Az Országgyűlés alelnöke.

1 Lezsák Sándor laudációja elhangzott Máriaremetén, 2017. június 9-én.

a történelemtanáraimmel. Amikor ügyvéd lettem, az egyetlen voltam Bécsben, aki beszélt magyarul, így nagyon sok honfitársam képviselőjét láttam el. Természetesen nemcsak a magyar érdekeket védem, hanem az igazságot is. Ha szükséges, akkor más népek esetében is hangot adok a véleményemnek.”

Akik ott voltak az 1987. évi Lakiteleki Találkozón, majd részt vettek a rendszerváltást előkészítő politikai küzdelemben, azok nagyon jól emlékeznek arra, hogy a bécsi ügyvédnő már kezdettől fogva segítette minket a polgári demokratikus jogokért folytatott harcunkban, nemzetközi ismeretei révén kapcsolatokat teremtett, hogy a kelet-európai ellenzéki erők egymásra találjanak, és sokat dolgozott a kisebbségi sorban élő magyarság addig elhallgatott jogséremeinek a feltárásában.

A Jurta Színházban, az alakuló MDF által szervezett ellenzéki fórumokon kerültem Éva asszonnyal közvetlen kapcsolatba. Szókimondó határozottsága, céltudatos, alapos tárgyismerete, erélyes hangja engem is meghódított. 1988 áprilisában arról beszéltem neki, hogy II. János Pál pápa Ausztriába, Bécsbe látogat, és az országhatárhoz közeli Darázsfalu sportrepülőterén tart szabadtéri szentmisét. A plébániák mellett én is szerveztem csoportokat. Magyar papírzászlókat is vásároltunk, hogy érzékeljék a jelenlétünket a várhatóan százezres tömegben. Erre biztattam a plébániákat is, de az esztergomi Érseki Hivataltól rosszálló megjegyzést kaptam: Ne lobogtassuk tömegesen a magyar zászlókat, ne irritáljuk a vendéglátó osztrákokat.

– Ez jellemző az osztrákokra, de Esztergomra is, ahol még mindig félnek Mindszentyről beszélni – mondta Éva asszony, majd erélyesen kérdezett:

– Maga mit akar csinálni?

– Vásárolni fogok 20-30 ezer magyar papírzászlót, megpróbálom átvinni a magyar határon a szentmise helyszínére, és ott elosztogatjuk a magyar hívők között.

– Akarja a segítségemet?

– Megköszönöm.

– Akkor küldök magának pénzt, maga is hozzáteszi, amennyi van, és vesz minél több zászlót, hoz magával embereket, a határon én várom magukat, onnan megyünk Trausdorfba, szétosztják a zászlókat, a magyarok integetnek a Szentatyának, így hozzá is eljut majd a magyar zászlórengeteg.

Így is történt. A határon az ügyvédnő meggyőzte a magyar és az osztrák vámosokat, hogy a kereskedelmi mennyiségű, több mint negyvenezer magyar papírzászlót osztogatni fogjuk, nem pedig árusítani. A Szabad Európa Rádióban dolgozó Juhász László segítségével megszereztem a darázsfalvi sportrepülőter alaprajzát, ez segítette eligazodni. A bevezető utakhoz állítottam kettesével lakiteleki színpadosokat, akik az este, éjszaka érkező buszokat megállították, és 50-50 zászlót adtak minden busznak. Mint később kiderült, magyarnak, osztráknak, horvátnak, szlovénnek, olasznak egyaránt.

A sajtónak is föltűnt, a híradó és az újságok képei is mutatták, hogy a magyar papírzászlók rengetege köszöntötte a Szentatyát. Éva asszony nélkül ez nem

sikerülhetett volna. Esztergom mindezt túlzásnak tartotta, de végül elfogadta, hogy a magyar hívők így fejezték ki szeretetüket a Szentatya iránt.

A nemzetközileg is egyre ismertebb bécsi ügyvédnő részt vett a nyolcvanas évek legnagyobb tüntetését előkészítő szervezőmunkában – az erdélyi falurombolás elleni, 1988-ban, Szent László napján tartott hatalmas felvonulás előkészítésében. A Ceaușescu diktatúra nem akarta elhinni, hogy az erdélyi falvak lerombolása elleni óriási tiltakozás megszervezésében nem vett részt a ténylegesen nagyon passzív magyar állam – és másnap, június 28-án megtorlásul bezáratta Magyarország kolozsvári konzulátusát, és a személyzetét azonnali hatállyal kiutasította az országból. A megmozdulást támogató keresztény elkötelezettségű ellenzéki pártok által alapított Márton Áron-díjat az elsők között kapták meg 1988 novemberében az erdélyi falvak megmaradásáért szervezett Hősök terei tüntetés szervezői, közöttük Éva asszony is.

1990 márciusában magyarellenes, véres pogromot szervezett a román hatalom Marosvásárhelyen. A magyarokat ütlegetők akkor verték ki Sütő András író fél szemét. Akik ellenálltak és visszaütöttek – azokat a román bíróságok súlyos évekre megbüntették, és többüknek ez az életébe került. Éva asszony mindent megtett a nyíltan kisebbségellenes büntetések semmissé tételéért, és nemzetközi szinten is felhívta a figyelmet a román hatalom kisebbségellenes gyakorlatára. A székelyföldi fiatalok ügyét a strasbourgi Emberjogi Bizottság előtt is képviselte. Jogvédő tevékenységét a román titkosszolgálat a megfigyelésen túl a legdurvább eszközökkel kívánta megtorolni. 1994 decemberében az osztrák kémelhárítás vezetője figyelmeztette, hogy legyen körültekintő, mert a román titkosszolgálat tervbe vette a „semlegesítését”, ami a jól értesült sajtó szerint egyértelműen a meggyilkoltatását jelentette. Ezzel egyidejűleg hivatalosan tiltakozott Romániánál az osztrák külügyminisztérium, amiért a román titkosszolgálat megfenyegette a magyar származású bécsi ügyvédnőt. Válaszul Románia dr. Barki Éva Mária számára beutazási tilalmat írt elő. Érdemes megemlíteni ennek a tilalomnak az utóéletét. 1997 végén a Román Külügyminisztérium feloldotta a belépési tilalmát. 1998-ban Erdélyben előadást tartott az európai kisebbségi autonómia-megoldások gyakorlatáról, válaszul az év októberében – idézve a határozatból – „a román állam érdekeit sértő tevékenysége miatt három évre kitiltották az országból”.

A Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör sorrendben 14. találkozó-ját először rendezte meg Magyarországon, Egerben, 1990 októberében. A konferencián Közép-Európa jövőjéről tanácskoztak. A Bécsben élő ügyvédnő az első és második világháború utáni, diktátum jellegű békeszerződések hibáiról nyilatkozott. Bebizonyosodott – mondotta –, hogy ezek a szerződések nem hozták meg a várt békét, ellenkezőleg, tartós válságot okoztak. A trianoni szerződés igazságtalan, ennek orvoslása Európa feladata és kötelessége. Jelenleg Európán önrendelkezési hullám vonul végig. Egy új korszak küszöbén állunk, Közép-Európa újjá fog születni. Előbb azonban meg kell oldani azokat a problémákat, amelyeket a rossz békeszerződések okoztak. Már 1991-ben éles szemmel észre-

vette, hogy Közép-Európa felértékelődik „A jövő nagy problémája, hogy létrejön-e ismét Közép-Európa? Én hiszem, hogy igen. És ha mégsem, az tragédiához vezethet. Meggyőződésem, hogy csak egy egészséges Közép-Európa tudja megmenteni kontinensünk egészét.” A nyugati államok az Egyesült Államokkal együtt erőt vesztenek, mert náluk az értékhanyatlás, a morális válság már olyan mértékű, hogy tévesztésük visszafordíthatatlannak tűnik. Véleménye minden bizonnyal elősegítette a visegrádi négyek (Lengyelország, Magyarország, Csehország és Szlovákia) együttműködésének 1993. évi kialakulását, amely együttműködés eredményei ma már vitathatatlanok.

A kilencvenes években három ország is megszűnt létezni Magyarország körül – jelesen Csehszlovákia, Szovjetunió és Jugoszlávia. A helyükbe lépett új államokkal – így a szlovák, az ukrán, a szlovén, a horvát és a szerb köztársaságokkal – az elismerésükről szerződéseket kellett kötni. Éva asszony folyamatosan hangsúlyozta, hogy kisebbségvédő jogszabályok bevezetésétől kell függővé tenni az elismeréseket – mindhiába. A magyar–ukrán alapszerződés kritikusaít az akkori kormánypárt kizárta a politikai életből, és Éva asszony szerint „a kisebbségvédő garanciák tekintetében számunkra egyértelmű csalódás a szlovák–magyar alapszerződés”.

2002 december elsején Magyarországon a román követségen a magyar miniszterelnök ünnepélyesen koccintott vendéglátóival. Az ügyvédő szerint magyar felségterületen ünnepelni Magyarország megcsonkítását – a magyar miniszterelnök asszisztálásával – megdöbbenítő arcátlanosság!

2004-ben az athéni olimpián két magyar versenyzőtől is megvonták az odaítélt érmeiket doppingvádakra hivatkozva. Elég kilátástalan helyzetben Éva asszony vállalta a magyar versenyzők jogvédelmét a Nemzetközi Olimpiai Bizottság elnökeiben. Bár az érme visszaadását a svájci – lausanne-i – székhelyű Nemzetközi Sportdöntőbírószám nem ítélte meg, a korábbi vádak több ponton enyhítette.

2005 májusában a szlovák és az osztrák államfő megbeszélését követően minden fő kérdésben a teljes nézetazonosságukat hangsúlyozták. Dr. Barki Éva Mária az osztrák államfőnek írt levelében kifejezte megdöbbenését, hogy az osztrákokat is sújtó beneši dekrétumok tekintetében nincs nézetkülönbség. A szlovák államelnök csupán egyetlen nappal ausztriai látogatása előtt egy interjúban kategorikusan elutasította a beneši dekrétumok felülvizsgálatát. A beneši dekrétumok Szlovákia magyar lakossága számára mind a mai napig súlyos terhet jelentenek – hangsúlyozta Éva asszony.

2005 nyarán, az „Erdélyi Magyar Ifjak” gyergyószentmiklósi táborában előadó volt, hét év után először látogathatott Romániába. Nem látott érdemi változást Romániában az emberi jogok tiszteletben tartása terén. Példaként említette a táborban történt rendőri zaklatást, ahol igazoltattak minden táborból kilépőt, felírták az útleveleik számát és az autók rendszámát, levetették a magyar zászlókat, és gazdasági vizsgálatot rendeltek el a szervezők ellen. Ebben az országban még a félelem uralkodik – összegezte. Mindezek a nacionalista visszaélések is indokolják a magyar lakosság autonómia iránti igényét.

2005 szeptemberében a Tolna megyei Váralján tartották éves összejövetelüket a polgári körök. A találkozón a magyar külpolitika irányváltását követelte dr. Barki Éva, mert szerinte a magyar kisebbségek felszámolásához vezet a minden áron – így a kisebbségi jogok feláldozása árán is – keresett „jó viszony” a szomszédos államokkal. „Ne csapjuk be saját magunkat, és mondjuk ki világosan: a mostani politika hosszú távon egyenesen az asszimilációhoz vezet, és a mindenkori magyar kormány ezzel egyetértett. A jószomszédság, a Nyugat parancsai, de a kényelmesség is prioritást élvezett a határon túli magyarság sorsa előtt. Minden más szólam nem őszinte.” „Most augusztusban hét év után először voltam ismét Erdélyben, és láttam, személyesen tapasztaltam, hogy lényegesen nem változott az emberi jogi helyzet, a kollektív jogok kapcsán egyáltalán nincs előrelépés. Ami változott, az az, hogy a magyarok is a román hatóság részei lettek, hogy a magyarok is képviselik azt a román politikát, amely a magyarságot csak az egységes nemzetállam keretében tűri el... A saját kormány ellen nem lehet harcolni, két úrnak nem lehet szolgálni!”

Megsokasodtak Éva asszony emberi jogi feladatai, amikor 2006. október 23-án – megfogalmazása szerint – a legkegyetlenebb módon, erőszakos rendőri túlkapásokkal, lovakkal, könnygázgránátok ezreivel, vízágyúkkal, gumibotokkal és gumilövedékekkel oszlatta fel a Gyurcsány-kormány az 1956. évi forradalom 50. évfordulójára békésen emlékezőket. Mind a médiában, mind nemzetközi fórumokon határozottan képviselte a sérüléseket szenvedettek érdekeit.

Kisebbségvédelmi intézkedések megkövetelésére adott volna alkalmat 2006-ban Romániának az Európai Unióba történő felvétele – de az ügyvédnő intelmei ellenére a magyar külpolitika ismét mellőzte a kisebbségvédő feltételek megszabását, holott Magyarországnak a tagfelvételi eljárásban vétőjoga volt.

A világon szétszórott magyarság emberi és szellemi kapcsolatainak a megerősítése érdekében 2007 nyarán ő is a „Világ magyarságának a találkozója” balatongyöröki táborának a szervezői között volt. Ő is előadást tartott, emellett nívós történelmi, kulturális és művészeti programok révén erősítették a megjelentekben a magyarsághoz való tartozás érzését és élményét.

2010-ben polgári kormány került hatalomra Magyarországon. Több ország szocialista és liberális vezetése ezt a váltást nem akarta elfogadni, és vagy közvetlenül, vagy áttételesen támadta az új magyar kormányt. Ausztriában 2012 októberében az osztrák állami televízióban olyan állítások jelentek meg, miszerint Magyarországon kényszermunkára hajtják a romákat, hogy gyenge a rendőrséggel szemben a lakosság jogvédelme. Éva asszony panaszt nyújtott be több osztrák intézményhez, többek közt az osztrák televízióhoz, a nézők fórumához és a kommunikációs hatósághoz helyesbítésért. Indoklásában kifejtette, hogy Magyarország polgárai mind a civil jogban, mind a büntetőjogban, mind közigazgatási ügyekben szélesebb körű jogvédelmet élveznek, mint az osztrákok. A jogvédelem is erősebb, mert a rendőrségi eljárások ellen nálunk lehet független bírósághoz fellebbezni. A romák Magyarországon országos önkormányzatba szerveződhetnek, két képviselőjük ül a Magyar Parlamentben, és egy roma

képviselőnőt az Európai Unió parlamentjébe is delegáltak. Ausztriában a romák jogai meg sem közelítik a magyarországiakét. A kétségtelen igazságok ellenére több éves jogi huzavona után sem kaphatott Magyarország elégtételt.

2012-ben egyre több jele volt annak, hogy brüsszeli bürokraták, túllépve a hatáskörüket, beleszólnak Magyarország belügyeibe. 2012 márciusában Bécsben szimpóziumot tartottak a magyar kormánynak a magyar szuverenitást védelmező intézkedéseiről, amelyeket a hazai ellenzéki pártokkal karöltve Brüsszelben erősen bíráltak. A „Magyarország – veszély vagy reneszánsz Európa számára” című szimpózium egyik előadója volt. Előadásában hangsúlyozta, hogy bár az Európai Unióba való belépés önként történt, ez mégsem jelentett beleegyezést a nemzetgazdasági és valutapolitikai szuverenitás feladásába. Uniós tagságunk különösen nem jelent beleegyezést olyan ügyekbe való brüsszeli beavatkozáshoz, amelyek a nemzetállamok kompetenciájába esnek, mint például az alkotmány vagy a médiaügyek. „Nem mi távolodtunk el az európai értékektől, hanem a brüsszeli hatalomcentrum. Nem mi tagadjuk meg a demokráciát, hanem az európai uniós szervezetnek hiányzik a demokratikus legitimációja” – fogalmazott.

2013 nyarán az Európai Parlament szocialista, liberális, kommunista és zöld többsége elfogadta a Magyarországot hamis színben feltüntető úgynevezett „Tavares”-jelentést. A valótlanságokkal és csúsztatásokkal teli politikai határozat ellen dr. Barki Éva több nemzetközi fórumon felemelte a szavát.

Zebegényben minden nap 16 óra 30-kor, a trianoni diktátum aláírásának időpontjában megkondul az Emlékezés Harangja. Minden esztendőben itt tartja központi megemlékezését a Trianon Társaság. A 2013. június 1-én tartott megemlékezésen Éva asszony, a Nemzetközi Erdély Bizottság elnöke is beszédet mondott a kisebbségi sorba került magyarok autonómiájának a szükségességéről.

2013 decemberében az osztrák állami televízió egy műsora gúny tárgyává tette Magyarország Szent Koronáját. Éva asszony panaszt tett az „Európai Nemzetközi ügyek” osztrák miniszterénél. Levelében hangsúlyozta, hogy „állami szimbólumok gyalázása – bel- és külföldieké egyaránt – az osztrák jogszabály szerint is büntetendő, és elkövetését még a véleménynyilvánítás szabadsága vagy a művészeti szabadság sem igazolja. A magyar Szent Korona, mint az állami címer része, Magyarország állami jelképe, és mint ilyen büntetőjogi védelmet élvez.” A panaszt évekig ide-oda tologatták, és máig sem orvosolták.

Ugyancsak 2013–2014-ben az osztrák kultúrpolitika zászlóshajójának, a Burgtheaternek a vezetői felhatalmazást éreztek magukban arra, hogy – nem mint magánemberek, hanem mint vezető ausztriai kultúrpolitikusok – valótlan indokok alapján lépten-nyomon bírálják Magyarország belpolitikáját. Éva asszony tiltakozott a hamis vádak ellen. Nem a magyar viszontválaszok miatt menesztették az osztrák színház vezetőit, hanem azért, mert hatalmas veszteséget okozva hónaljig belenyúltak az osztrák államkasszába.

2015 elején Európában óriási túlerővel léptek fel a politikában a bevándorláspárti kormányok. Vállalva sok kellemetlenséget – így hazája, Ausztria rosszallását is –, dr. Barki Éva Mária belement az egyenlőtlen küzdelembe. Rámu-

tatott arra – ami fölött politikai okok miatt sokan elsiklanak –, hogy néppárti tagságuk ellenére Angela Merkel és Jean-Claude Juncker teljesen liberális álláspontot képviselnek. Kiemelte, hogy Ausztriában véleményterror van. A vállalatoknál, a hivatalokban, a bankoknál tilos az alkalmazottaknak a migráció ellen bármilyen negatív véleményt megfogalmazniuk. Elbocsátják azokat, akik mégis szólni mernek. Ezzel a lappangó erőszakkal szemben a visegrádi négyek dacolnak, de gyengék. Csatlakoznia kellene a szlovéneknek és a horvátoknak a V4-hez, és távlatban az osztrákoknak, a románoknak és a bajoroknak is, hogy a közös célok alapján képviselni tudják érdekeiket Brüsszelben vagy akár Brüsszel ellenében. Realista abban a kérdésben, hogy Szlovákia és Magyarország az Európai Bíróságtól várja, hogy mondjon nemet a brüsszeli diktátumra. „– Tartok tőle, hogy az Európai Bíróság – mint eddig már sokszor – a tagállamok érdekei ellen fog ítélni. Ugyanis a fő probléma az az uniós irányelv, amely azt mondja: a háborús területről érkezőkkel ugyanúgy kell bánni, mint a politikai menekültekkel. Az uniós irányelv megszüntetését kellene először kérni.”

2016 októberében népszavazást tartottak arról a szocialista és a liberális politikusok által javasolt szuverenitási kérdéstről, mely szerint az Európai Unió a magyar Országgyűlés hozzájárulása nélkül is előírhatta nem magyar állampolgárok Magyarországra történő kötelező betelepítését. A kérdésre 3 millió 362 ezer állampolgár nemmel szavazott. Ebben része volt dr. Barki Éva Mária körleveleinek, előadásainak és felhívásainak – amelyekben hangsúlyozta: „Erkölcsei kötelezettség NEM-mel szavazni!”

A népszavazást megelőző vitákban az ügyvédnő kiemelte, „Magyarország ebben a mocsárban egy szikla, egy világítótorony, amely megvéd bennünket, és amely Európában sok embernek reményt ad.”

Akik jól ismerik a mindig fáradhatatlan Éva asszony jogvédő tevékenységét, azok esetleg hiányolhatnak ebből a méltatásból több eseményt. Hangsúlyozom, hogy csak a rendelkezésre álló idő rövidsége miatt szorítkoztam a felsorolt történésekre.

Tudom, hogy Éva asszony hiszi is, amit mond, meggyőződéssel vállalja harcot az igazságért, a magyarságért, és nem azért, mert elkötelezte magát egy párt vagy egy kormány, netán egy személy mellett, hanem azért, mert hite és meggyőződése erejével, szakmai felkészültségével életre szóló harcot, küzdelmet vállalt – és nem adja fel.

A bevezetőben idézett hitvallását megismétlem:

„Semmilyen pártpolitikát nem képviselek, sohasem voltam, nem vagyok és nem is leszek semmilyen párt tagja. Tevékenységem természetesen politikai jellegű is, de csakis az igazság érdekében léptem és lépek fel, emelek szót, és ez a jövőben is így lesz. Mivel teljesen független vagyok, megengedhetem magamnak ezt a luxust!”

Nekünk pedig az a luxus és történelmi elégtétel engedtesse meg, hogy kortársunkat, küzdőtársunkat, dr. Barki Éva Máriát a munkásságához, életútjához méltó Bethlen Gábor-díjjal jutalmazzuk.